

Dosarul nr. 3r-400/21
2-20143124-01-3r-21122021

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud.: V. Hrapacov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud.: G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov)

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de primarul satului Tomai,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea cu Răspundere Limitată „Ialcon Grup” împotriva Primăriei și primarului satului
Tomai cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea
eliberării informației solicitate,

împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
respinsă cererea primarului satului Tomai cu privire la repunerea în termen a cererii de apel
depusă de către primarul satului Tomai împotriva hotărârii din 24 august 2021 a Judecătoria
Comrat, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 13 noiembrie 2020, SRL „Ialcon Grup” a depus cerere de chemare în judecată, în
procedura contenciosului administrativ, împotriva Primăriei și primarului satului Tomai,
solicitând constatarea încălcării dreptului de acces la informația solicitată prin cererea din
30 iulie 2020 și obligarea Primăriei satului Tomai să-i elibereze informația solicitată prin
cererea din 30 iulie 2020 și anume, extrasul din Registrul contractelor de arendă referitor la
trenurile care au fost arendate de SRL „Ialcon Grup” în anul 2020 și suprafețele de teren
cultivate de către ea în anul 2020.

Prin hotărârea din 24 august 2021 a Judecătoria Comrat, sediul Central a fost admisă
acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Ialcon Grup”. A fost constatată
încălcarea dreptului SRL „Ialcon Grup” de acces la informația solicitată prin cererea din 30
iulie 2020. Au fost obligați Primăria și primarul satului Tomai să ofere SRL „Ialcon Grup”
informația solicitată prin cererea din 30 iulie 2020 și anume, extrasul din Registrul
contractelor de arendă referitor la terenurile arendate de SRL „Ialcon Grup” în anul 2020 și
suprafețele de teren cultivate de SRL „Ialcon Grup” în anul 2020.

La 24 septembrie 2021, primarul satului Tomai a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a
hotărârii din 24 august 2021 a Judecătoria Comrat, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri
noi de respingere a acțiunii depuse de SRL „Ialcon Grup”. Totodată, apelantul a menționat
că își rezervă dreptul să completeze ulterior temeiurile de fapt și de drept, pe care se

întemeiază apelul, printr-o cerere suplimentară, după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 04 octombrie 2021, Judecătoria Comrat, sediul Central a refuzat redactarea hotărârii motivate pronunțată la 24 august 2021, din motiv că primarul satului Tomai a depus cererea de apel cu omiterea termenului legal prevăzut la art.232 alin.(1) din Codul administrativ, precum și nu a prezentat probe că instanța de apel a repus cererea de apel în termen.

La 05 noiembrie 2021, primarul satului Tomai a depus la Curtea de Apel Comrat cerere, solicitând repunerea în termen a apelului, motivând că prima instanță a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate în absența sa, care i-a fost notificat ulterior prin scrisoare recomandată la 06 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție semnat de secretarul Primăriei. Respectiv, termenul de depunere a cererii de apel urmează a fi calculat de la data recepționării dispozitivului hotărârii și anume, începând cu 06 septembrie 2021.

Prin încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă cererea primarului satului Tomai cu privire la repunerea în termen a cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 24 august 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de primarul satului Tomai, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ.

La 09 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, primarul satului Tomai a depus recurs împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii contestate, cu adoptarea unei încheieri noi prin care să fie repusă cererea sa de apel în termenul legal.

În motivarea recursului primarul satului Tomai a indicat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de ai respinge cererea de repunere în termen a apelului, fără a ține cont de faptul că prima instanță a pronunțat dispozitivul hotărârii la data de 24 august 2021 în absența sa, care ulterior i-a fost notificat la 06 septembrie 2021, prin scrisoare recomandată.

Recurentul consideră că termenul de depunere a apelului împotriva hotărârii primei instanțe urma să fie calculat de către instanța de apel de la data recepționării dispozitivului hotărârii și anume începând cu 06 septembrie 2021, călăuzindu-se în acest sens de prevederile art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire.

La 21 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Ialcon Grup” copia recursului depus de primarul satului Tomai, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d. 146), care a fost notificată ultimei la 23 decembrie 2021 (f.d. 148), însă intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Prin încheierea din 12 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a fost amânată examinarea prezentei cauze în ordine de recurs pentru data de 26 ianuarie 2022 și s-a acordat recurentului primarul satului Tomai termen până la 24 ianuarie 2022, ora 17:30, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (cu sediul situat în mun.Chișinău, str. Petru Rareș, 18), a cererii de recurs, pe suport de hârtie, semnată olograf în original de către recurent sau reprezentantul împuternicit, sau după caz, semnată cu semnătură electronică avansată calificată.

La aceeași dată, 12 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat la adresa juridică a Primăriei și primarului satului Tomai situată în: UTA Găgăuzia, satul Tomai, raionul Ceadâr-Lunga, str. Lenin, 191, MD-6116, copia încheierii din 12 ianuarie 2022 (f.d.161), notificată ultimilor la 17 ianuarie 2022, fapt ce rezultă din avizele poștale de recepționare nr. DS8005852758AS și DS8005852760AS (f.d. 163-164).

Conform art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședința de judecată.

Studiind cererea de recurs în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acesteia, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de declarare a recursului inadmisibil.

Totodată, instanța de recurs învederează că potrivit art.241 alin.(3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art.233 din cap.III din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut față de cererea de apel, și, prin urmare, față de cererea de recurs.

În înțelesul dispozițiilor art.241 alin.(3) coroborate cu art.233 alin.(2) din Codul administrativ, cererea de recurs se semnează de recurent sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că recurentul primarul satului Tomai a depus cererea de recurs prin e-mail, în format electronic, nefiind semnată corespunzător (f.d.142-144).

La acest capitol sunt relevante prevederile art.72 alin.(3) din Codul administrativ, care statuează că, dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.

Regula privind modul de depunere a petiției în formă electronică se aplică corespunzător și situației când cererea de chemare în judecată, apel sau recurs, este transmisă în formă electronică.

Prin urmare, depunerea cererii de recurs prin e-mail, în format electronic, poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care aceasta nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În acest sens la caz sunt incidente dispozițiile art.13 alin.(1) și (2) din Legea nr.91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, care stipulează că, documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Documentul electronic semnat cu semnătură electronică simplă sau cu semnătură electronică avansată necalificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art.16 alin.(1).

Totodată, conform art.15 din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: a) să fie creat, prelucrat, expedit, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicit cu ajutorul mijloacelor tehnice și/sau de program; b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice ce corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului; d) să fie afișat într-o formă perceptibilă; e) să permită utilizarea sa repetată.

Potrivit art.16 alin.(1) din Legea nr.91 din 29 mai 2014, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: a) este semnat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; b) este semnat cu semnătura electronică autentică a semnatarului indicat în document.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că întru respectarea modalității de semnare electronică a documentelor digitale, a fost creat Serviciul electronic guvernamental de semnătură electronică (MSign), care potrivit pct.3 subpct.1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.405 din 02 iunie 2014, are următoarele funcții principale: 1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign; 2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate. Iar, conform pct.4 din același Regulament, în cadrul serviciului MSign pot fi utilizate doar mijloacele semnăturii electronice avansate calificate în conformitate cu legislația.

Având în vedere că la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin intermediul poștei electronice, primarul satului Tomai nu a respectat cerințele față de documentul electronic stabilite în Legea nr.91 din 29 mai 2014, Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din 12 ianuarie 2022 a stabilit recurentului termen pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de recurs, și anume să prezinte Curții Supreme de Justiție (cu sediul în mun.Chișinău, str. Petru Rareș, 18) până la 24 ianuarie 2022 (luni) inclusiv, ora 17:30, cererea de recurs semnată olograf în original de către recurent sau reprezentantul împuternicit, sau după caz, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate.

Conform art.235 în coroborare cu art.241 alin.(3) din Codul administrativ, dacă cererea de recurs nu corespunde cerințelor prevăzute la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1), judecătorul stabilește recurentului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă recurentul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de recurs se consideră depusă la data inițială.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.111 alin.(1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Conform art.112 alin.(4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Concomitent, potrivit art.236 alin.(2) lit.f) în coroborare cu art.241 alin.(3) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1), și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul primarul satului Tomai nu s-a conformat indicațiilor stabilite de instanța de recurs prin încheierea din 12 ianuarie 2022 și nu a prezentat Curții Supreme de Justiție (cu sediul în mun.Chișinău, str. Petru Rareș,18), până în termenul-limită 24 ianuarie 2022 (luni) inclusiv, ora 17:30, cererea de recurs semnată olograf în original, sau după caz, cu aplicarea semnăturii electronice avansate calificate, ceea ce generează drept consecință declararea recursului depus de către acesta ca inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) coroborat cu art.236 alin.(2) lit.f) din Codul administrativ.

Cu atât mai mult, primarul satului Tomai, recepționând la data de 17 ianuarie 2022 copia încheierii din 12 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a dispus de suficient timp până la 24 ianuarie 2022, ora 17:30, să înlătore neajunsurile cererii de recurs, fapt ignorat de recurent.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele legale și cele de procedură, or, termenul stabilit de instanța de recurs, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință declararea acestuia ca inadmisibil.

Contrar acestor prevederi legale, recurentul primarul satului Tomai, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de recurs, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea prezentării în interiorul termenului de procedură stabilit de instanța de recurs a cererii de recurs care să corespundă prevederilor legale prevăzute la art.233 alin.(2) coroborate cu art.241 alin.(3) din Codul administrativ.

Prin urmare, culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul stabilit de instanța de recurs, îi revine în exclusivitate primarului satului Tomai, care nu a efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a lichida neajunsurile cererii de recurs în termenul procedural, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturile sale procedurale.

La acest segment se reține că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Aici se va menționa, că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

În cazul în care instanța de judecată a stabilit un termen în care trebuie efectuate anumite acțiuni procesuale, partea care trebuie să le execute are obligația de a îndeplini aceste acțiuni în termenul indicat în actul de dispoziție judecătorească, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță. O altă abordare va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

La acest aspect, Colegiul reține că soluția dată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, în jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel în cazurile prevăzute de lege (cauza Tudor-Comerț contra Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de primarul satului Tomai urmează să fie declarat inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) coroborat cu art.236 alin.(2) lit.f) din Codul administrativ.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a explica recurentului că prin prisma art.241 alin.(3) în coroborare cu art.236 alin.(2) lit.f), art.233 alin.(2), art.211 alin.(2) și art.207 alin.(4) din Codul administrativ, declararea recursului ca inadmisibil în baza temeiului sus-indicat nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași recurent cu aceeași cerere de recurs.

În conformitate cu art.236 alin.(2) lit.f) în coroborare cu art.241 alin.(3) și art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Recursul depus de primarul satului Tomai împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, se declară inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron